

وضعیت آموزش در کشور سوریه «قبل و بعد از جنگ»

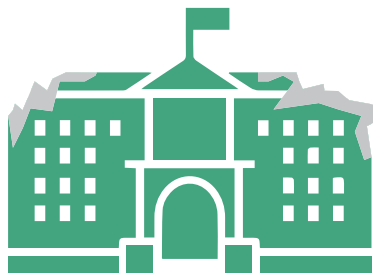
Center For Strategic
AND
International Economic Study

وضعیت آموزش در کشور سوریه

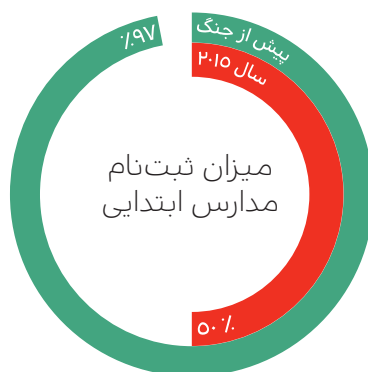
فهرست

مقدمه	۴
وضعیت آموزش قبل از جنگ	۵
وضعیت آموزش بعد از جنگ	۶
میزان خسارت وارد شده به بخش آموزش	۸
ارزیابی کلی بخش آموزش	۱۰
منابع	۱۲

در مدت ۵ سال

۷۰۰۰ مدرسه به طور کامل و جزئی تخریب شده است
(از هر ۳ مدرسه ۱ مدرسه)

نرخ تحصیلات در مقاطع ابتدایی و متوسطه

بعد از جنگ

۲/۰۰۰/۰۰۰ کودک، به مدرسه نمی روند

مقدمه

بخش آموزشی سوریه در طول سال های بحران به شدت آسیب دیده است. از دلایل اصلی این آسیب می توان به مواردی مثل ویرانی مدارس و ساختمان های آموزشی، تخریب زیرساخت ها و از دست دادن تعداد زیادی از کارمندان نظام آموزشی، افزایش ترک تحصیل و عدم اشتیاق حضور دانش آموزان در مدارس به علت شرایط زندگی خانواده های خود اشاره کرد. جنگ سوریه در مدت پنج سال باعث تخریب و ویرانی بیش از ۷۰۰۰ مدرسه به طور کامل و جزئی شده است. بر اساس آمار وزارت آموزش و پرورش، میزان ثبت نام مدارس ابتدایی پیش از جنگ به ۹۷ درصد می رسید، این رقم در سال ۲۰۱۵ به کمتر از ۵۰ درصد کاهش یافته است. بر اساس گزارش یونسف علاوه بر مرگ تعداد زیادی از دانش آموزان به دلیل حملات موشکی به مدارس، مهدکودک ها و دانشگاه ها، نزدیک به ۲۰۰ هزار معلم نیز در طول جنگ کشته یا ربوده شده اند. تا پیش از وقوع جنگ در سال ۲۰۱۱، جوانان سوریه از جمله تحصیل کرده ترین افراد منطقه خاورمیانه بودند و این کشور در حال دستیابی به نرخ ۷۴٪ در تحصیلات سطوح ابتدایی و متوسطه بود. متأسفانه شرایط بد اقتصادی و اجتماعی که طی سال های جنگ در این کشور اتفاق افتاد، دستاورد سال ها تحصیل و آموزش را از بین برده است. با وجود بیش از ۲ میلیون کودکی که دیگر به مدرسه نمی روند (هم در داخل و هم در بیرون از خاک سوریه)، هنوز هم کودکان دیگری در معرض خطر ترک تحصیل هستند. از سویی دیگر یک پنجم تمام کارکنان آموزشی و مشاوران مدارس در قید حیات نیستند. علاوه بر این موارد، از هر سه مدرسه در سوریه، یک مدرسه یا آسیب دیده، یا تخریب شده است و یا در اکثر موارد با اهداف نظامی مورد استفاده قرار گرفته است.

مدارس سوریه

۲۲ هزار مدرسه در سرتاسر کشور فعالیت داشتند

پیش از وقوع جنگ حدود پنج درصد از تولید ناخالص داخلی سوریه در بخش آموزش مصرف می‌شده است.

دولتی ۹۸٪
خصوصی ۱/۸٪
سازمان ملل ۰/۲٪

نرخ با سواد

افراد بالاتر از ۱۵ سال
۸۴/۲٪
کودکان
۹۴/۹٪

امید به تحصیل در مدرسه

در سال ۱۹۹۵
۹/۸٪
سال
در سال ۲۰۱۱
۱۱/۳٪
سال

نرخ ثبت نام

مقطع پیش دبستانی در سوریه
۱۰٪
این عدد در کشورهای منطقه ۲۲٪ است
مقطع متوسطه در سوریه
۵۴/۲٪

در دوره پنج‌ساله پیش از جنگ (۲۰۰۵-۲۰۱۰)، ارزش سرمایه‌گذاری در بخش دانشگاه‌ها بیش از ۲ میلیارد دلار بوده است که برای تأسیس بیش از ۱۶ دانشگاه خصوصی، ۷ دانشگاه دولتی و سازمان یونسکو چهار دانشگاه هزینه شده است.

دانشگاه دمشق، اولین و بزرگ‌ترین دانشگاه دولتی سوریه در سال ۱۹۲۳ تأسیس شد و اکنون به ظرفیت ۱۷۷ هزار دانشجو رسیده است. تعداد دانشگاه‌های خصوصی سوریه نیز به مرز ۲۰ دانشگاه رسیده است. علاوه بر این دانشگاه‌ها، در اواخر سال گذشته دولت مجوز تأسیس ۱۰ دانشگاه جدید خصوصی دیگر را نیز صادر کرده است.

پیش از جنگ دانشجویان سوری برای ادامه تحصیل عمدتاً به کشورهای زیر مهاجرت می‌کردند:

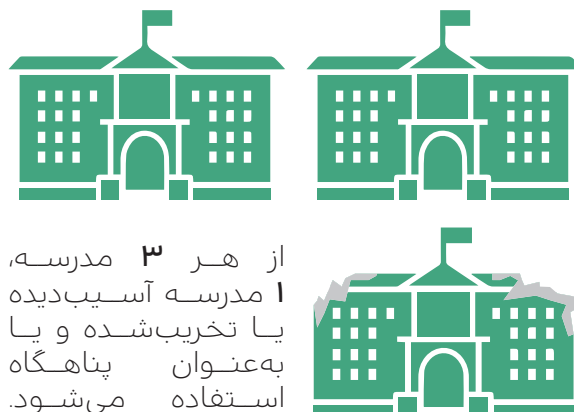

در اکثر موارد دولت سوریه هزینه‌های تحصیلی دانشگاه را پرداخت می‌کرد و مسکن موردنیاز را نیز تأمین می‌کرد.

وضعیت آموزش بعد از جنگ

۶ میلیون کودک و کارکنان بخش آموزش نیازمند دسترسی به سیستم آموزشی می‌باشند

از هر ۳ مدرسه، ۱ مدرسه آسیب‌دیده یا تخریب‌شده و یا به‌عنوان پناهگاه استفاده می‌شود.

پیش از جنگ، بیش از ۲۲ هزار مدرسه در سرتاسر کشور فعالیت داشتند. اما پس از شروع جنگ، هزاران کلاس درس دیگر برای اهداف آموزشی قابل‌استفاده نبود. هم‌اکنون بیش از ۷,۴۰۰ مدرسه در سرتاسر سوریه تعطیل و غیرقابل دسترسی می‌باشند. ۲۷۰ هزار نفر از کارکنان رسمی آموزش سوری از جمله معلمان کشته‌شده‌اند و اکنون در سرتاسر سوریه بیش از ۱۵۰ هزار نفر از کارکنان بخش آموزش، نیازمند کمک می‌باشند. بنا به اطلاعات بانک جهانی، میزان خسارت واردشده به این بخش تا سال ۲۰۱۴ بین ۱۰۱ تا ۱۲۳ میلیون دلار برآورد می‌شود.

۲۷۰ هزار نفر از کارکنان رسمی آموزش سوری از جمله معلمان کشته‌شده‌اند

۴/۲ میلیون نفر

تا سال ۲۰۱۷

تا سال ۲۰۱۷، ۴,۲ میلیون نفر از طرح بشردوستانه سازمان ملل، خدمات آموزشی رسمی و غیررسمی دریافت کرده‌اند. طبق این طرح، میزان بودجه موردنیاز برای برطرف کردن نیازهای این بخش، تقریباً ۲۶۵ میلیون دلار می‌باشد.

۲۶۵ میلیون دلار

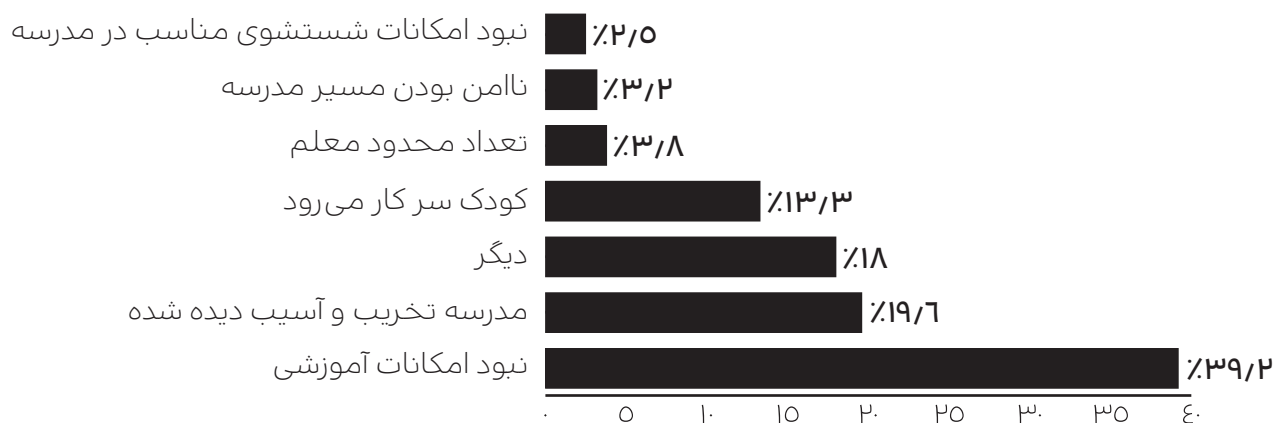

پس از آغاز جنگ، روند مهاجرت تغییر کرد و بیشتر دانشجویان به کشورهای همسایه و همراه با دولت مهاجرت می‌کنند.

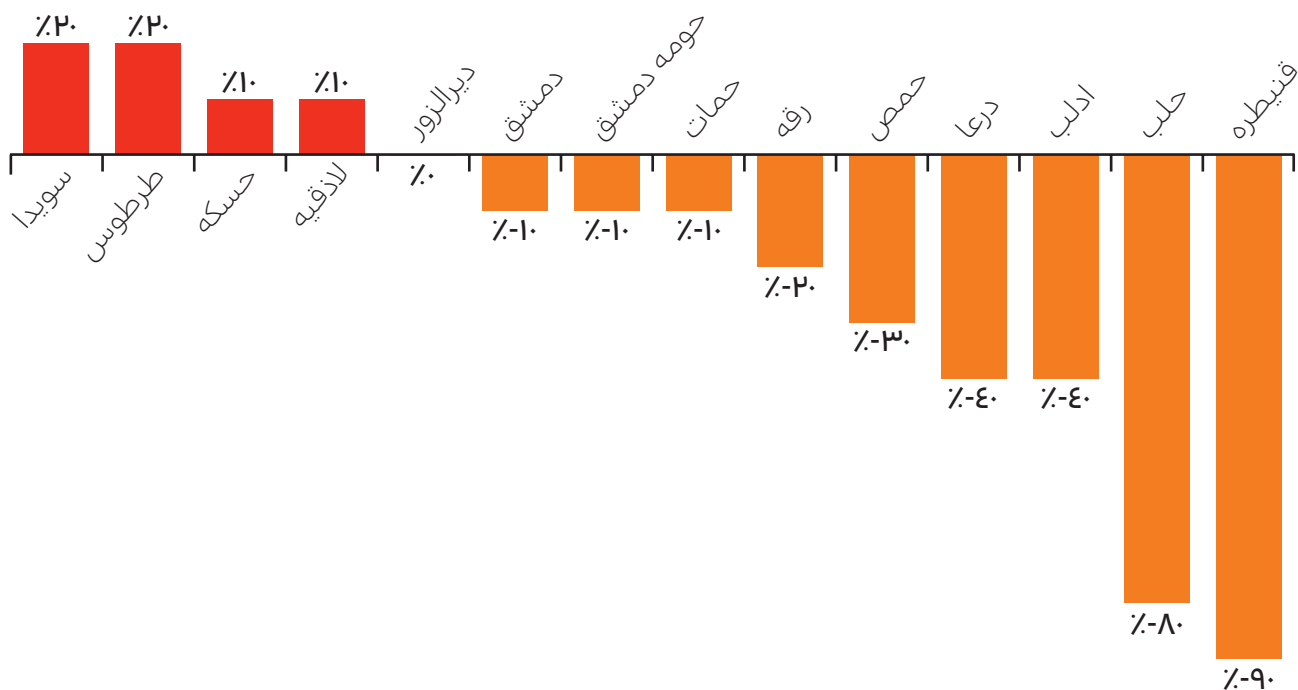
بخش کمی از دانشجویان نیز برای ادامه تحصیل در کشورهای اروپایی و ترکیه را انتخاب می‌کنند.

موانع تحصیل

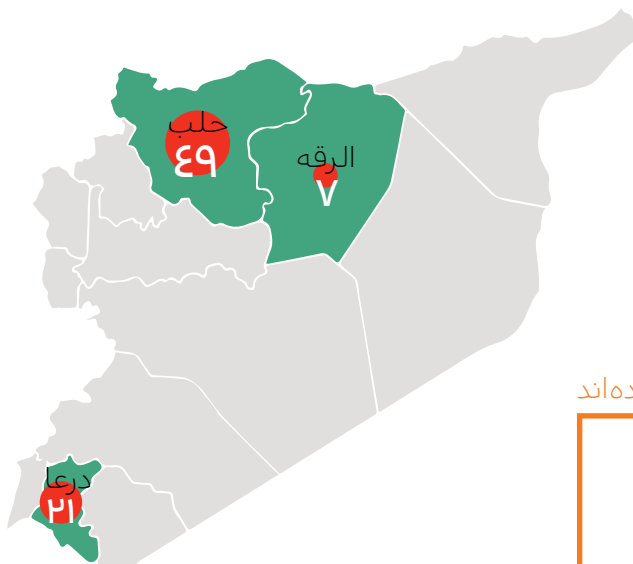
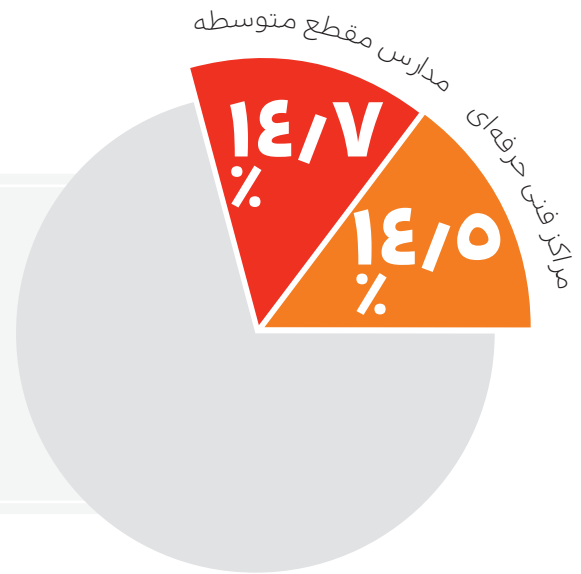
تغییر در ثبت نام در آموزش عمومی

۲۰۱۶ - ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۱ - ۲۰۱۰

میزان خسارت وارد شده به بخش آموزش

از میان مؤسسات آموزشی آسیب دیده، مدارس مقطع متوسطه ۱۴٫۷ درصد از کل تخریب صورت گرفته و مراکز فنی حرفه ایی با تخریبی به اندازه ۱۴٫۵ درصد بیشترین میزان تخریب را به خود اختصاص داده اند. در حالی که اکثر مراکز دانشگاهی و مدارس ابتدایی بدون آسیب باقی مانده اند.

از لحاظ جغرافیایی، بیشترین میزان آسیب به مؤسسات آموزشی در استان حلب وارد شده است. در این استان ۴۹ مرکز آموزشی کاملاً تخریب شده است. پس از آن استان درعا با تخریب کامل ۲۱ مرکز آموزشی و استان الرقه با ۷ مرکز آموزشی قرار دارند. علاوه بر این مناطق در شهرهایی مانند دیر الزور، کوبانی، دوما و دیگر شهرها، چهار یا پنج مرکز آموزشی تخریب شده است

۵۳٪ آسیب دیده اند

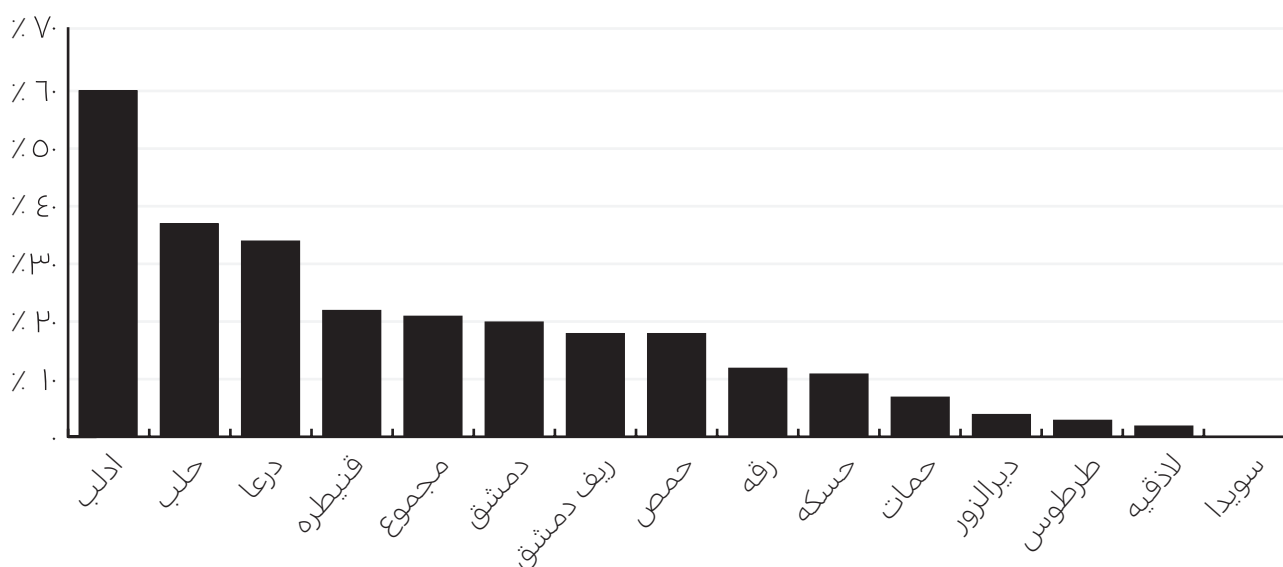

۱۰٪ ویران شده اند

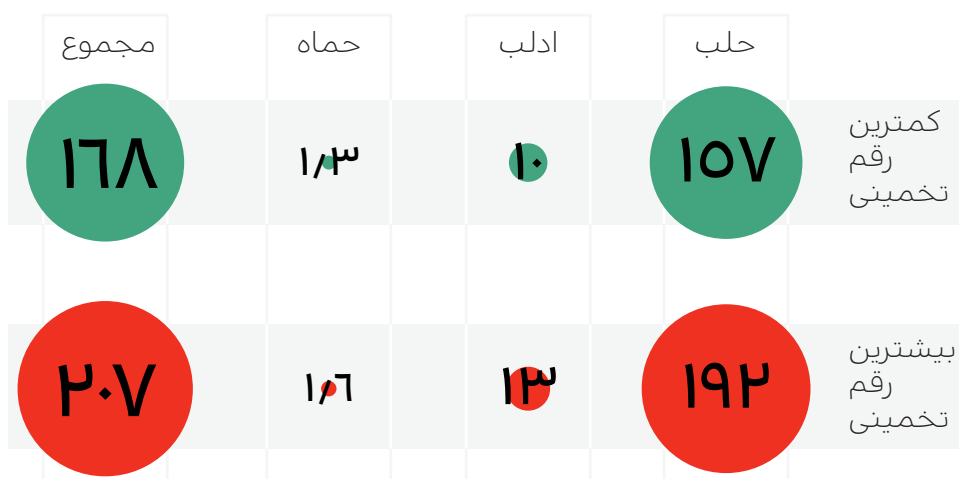
بر اساس برآوردهای صورت گرفته ۵۳ درصد از مؤسسات آموزشی استانهای حلب، ادلب، الرقه و دیرالزور آسیب دیده اند، در حالی که ۱۰٪ آنها کاملاً ویران شده اند. به طور کلی برآورد شده است که حدود ۶۰ درصد از مؤسسات آموزشی سوری همچنان به فعالیت خود ادامه می دهند.

از سوی دیگر، بسیاری از مدارس در نقاط مختلف سوریه فاقد امکانات اساسی مانند برق، آب و فاضلاب هستند. علاوه بر این مسائل، توزیع نامتناسب دانش آموزان در بین مدارس نیز مشکل دیگری است که باعث شده است بعضی از مدارس تعدادی از دانش آموزان را در خود جای دهند. مدارس مناطقی نظیر استان ادلب به عنوان پرتراکم ترین مدارس به حساب می آیند، در حالی که در سایر استانها به علت جابجایی ظرفیت مدارس به طور کامل مورد استفاده قرار نمی گیرد.

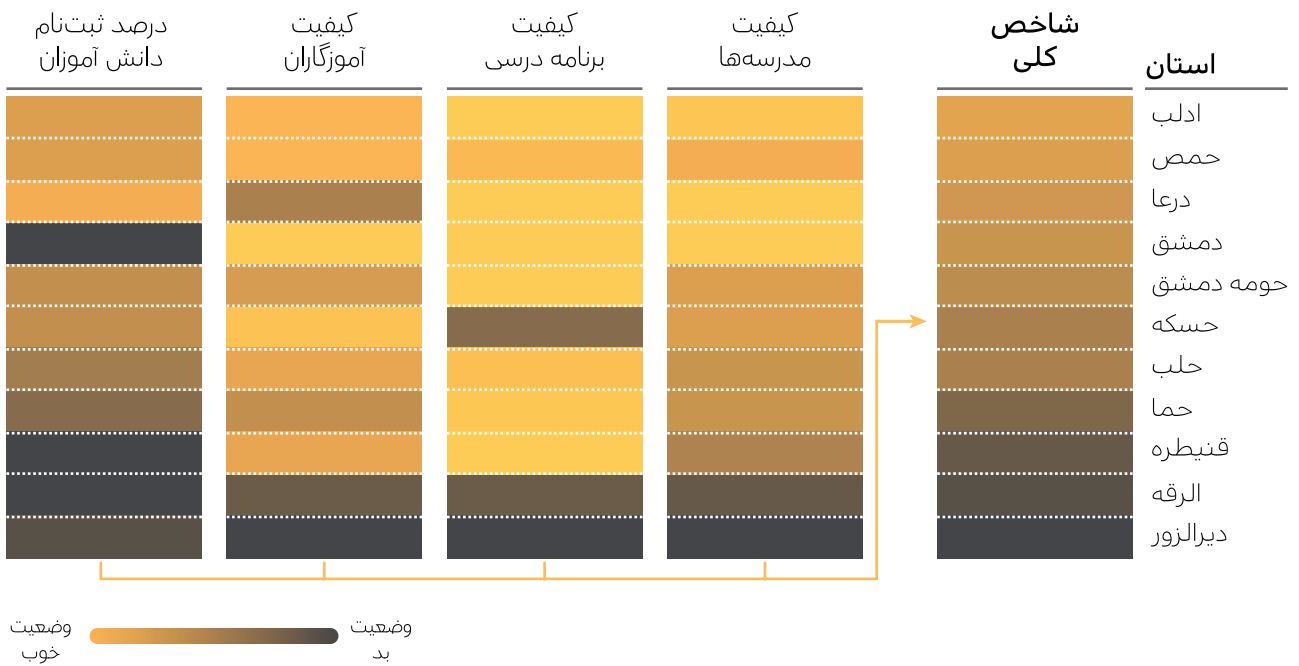
درصد مدارس غیرقابل استفاده (تخریب شده یا تبدیل شده به پناهگاه)

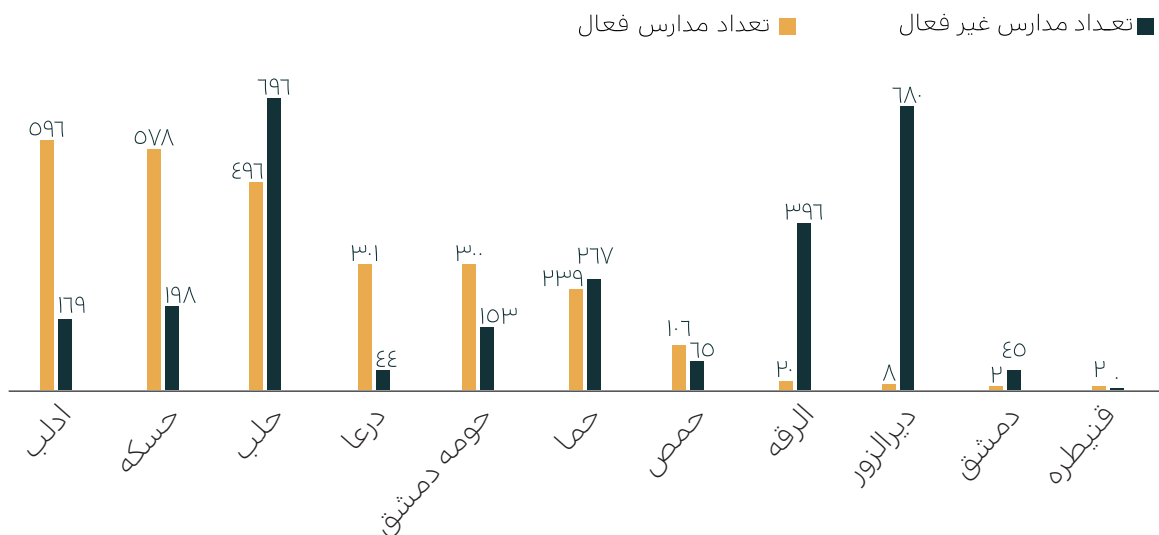
میزان خسارت وارد شده به بخش آموزش در سه شهر خسارت تخمینی (میلیون دلار)

ارزیابی کلی بخش آموزش

با بررسی حدود پنج هزار مدرسه به صورت نمونه در ۱۰۵ محله، مشاهده شده است که حدود نیمی از این مدارس یعنی ۲۶۴۸ مدرسه در حال ادامه فعالیت هستند و ۲۷۱۳ مدرسه نیز به دلایلی نظیر تخریب، تبدیل شدن به پناهگاه، ناامن بودن، قطع راه‌های ارتباطی و ... تعطیل شده‌اند.

در ۱۰۵ منطقه مورد بررسی، با مطالعه بر تعداد موانع و مشکلاتی که کودکان را از ادامه روند یادگیری و آموزش بازمی‌دارند، نتایج زیر به دست می‌آید. لازم به ذکر است که امکان انتخاب بیش از یک مورد ممکن بوده است. به طور مثال یکی از دلایل عدم ادامه تحصیل دانش‌آموزان ۵۹ محله مسائل مالی بوده است.

استان	مسائل مالی	ناامن بودن موقعیت مدرسه	کار کودکان	کمبود امکانات آموزشی	تخریب مدارس	دلایل دیگر	تعداد محله‌های مورد بررسی
ادلب	۱۲	۱۰	۶	۷	۴	۱۱	۱۶
حسکه	۶	۲	۶	۶	۶	۶	۸
الرقه	۱	۲	-	۲	۱	-	۴
قنیطره	۳	۳	-	۲	-	-	۳
حلب	۷	۱۲	۱۱	۱۰	۱۰	۲	۲۱
حمه	۵	۷	۴	۳	۴	۳	۹
حمص	۴	۵	۳	۳	۵	۱	۶
درعا	۶	۴	۷	۱	۱	۲	۸
دیرالزور	۱	۵	۱	۳	۳	۳	۱۳
حومه دمشق	۱۳	۷	۱۰	۸	۳	۳	۱۶
دمشق	۱	۷	-	-	-	-	۱
نگاه اجمالی	۵۹	۵۲	۴۸	۴۵	۳۴	۳۱	۱۰۵

تکرار زیاد ————— تکرار کم

- 1- Humanitarian Response Plan- January to December 2017, March 2017, Syrian Arab Republic.
- 2- Humanitarian Needs Overview- 2018, Nov 2017, Syrian Arab Republic.
- 3- Rapid Education Assessment Report- Syrian Arab Republic- 13-4 December 2012
- 4- Mohammed Al Hesson, "Understanding the Syrian Educational System in a Context of Crisis", 2016/09, working paper.
- 5- Schools under Attack in Syria: A monitoring report on the impact of attacks on Syrian schools by the Southern Turkey Education Cluster (Syria response).
- 6- Syria Damage Assessment , MARCH 2017 , WORLD BANK GROUP
- 7- Assistance Coordination Unit

٨- قطاع التعليم العالي : خسائر فاقت الـ ١٠ مليار ليرة وكلفة إعادة الاعمار بين ٨٠ و ٢٠٠ مليار دولار , سبتمبر ٢٠١٦, ٧

٩- خسائر التعليم بعد ست سنوات من الأزمة. , ١٠ سبتمبر ٢٠١٧

١٠- مركز دمشق للأبحاث والدراسات - مداد

وضعیت آموزش در کشور سوریه «قبل و بعد از جنگ»

Center For Strategic
AND
International Economic Study